

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р Албена Христова Вуцова,

Софийски университет „Св. Климент Охридски”, научна специалност: 3.8 Икономика

Относно: дисертационния труд на Олга Георгиева Игнатова на тема: „*Модели на публично-частно партньорство като база за интелигентен растеж*” за присъждане на научната степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика (Икономика и управление по отрасли – образование, наука и иновации)

Основание за становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски”

1. Информация за дисертанта

Докторантът Олга Георгиева Игнатова е родена на 31.01.1985 г. в гр. Техеран, Иран. Има бакалавърска и магистърска степен специалност „История“ в Исторически факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски. Олга Игнатова е докторант, задочна форма в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ (2013-2018 г.) по професионално направление 3.8 Икономика (Икономика и управление по отрасли – образование, наука и иновации). В периода 2006-2012 г. е работила в няколко финансови институции и Министерство на образованието и науката. От 2012 г. работи в Технически университет – София, в сектор „Международна интеграция“.

Дисертационният труд е обсъден на Разширен катедрен съвет на катедра „Икономика и управление по отрасли” при СУ „Св. Климент Охридски”, Стопански факултет на 02.05.2018 г. Научен ръководител е проф. д-р Албена Вуцова.

2. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертацията е структурирана в пет глави, като всяка от тях съдържа уводна част, същинска изследователска част и заключение с основните изводи. Използвани са 332 литературни източника, от които 18 заглавия на кирилица и 314 на латиница. Дисертацията съдържа 12 фигури и 16 таблици. Дисертационният труд е оформен съгласно всички техническите изисквания.

Актуалността на темата е свързана с факта, че глобалната икономика налага стремеж към икономически ръст и висока конкурентоспособност. Последните могат да бъдат реализирани чрез публично частното партньорство (ПЧП), което има възможност

да реши актуални икономически и социални проблеми чрез споделяне на финансови ресурси и риск. ПЧП катализира достъпа до нови пазарни ниши като ползва иновативни технологии и нов вид управление.

Обект на изследване в дисертацията са съществуващи ПЧП модели, приложими в ЕС, описани като добри практики и тези, прилагани в Р България в съответствие с основните направления на националната стратегическа рамка за развитие на страната, а **предметът** е разработването на приложим усъвършенстван административно-правен модел, който има възможност да създаде условия за интелигентен растеж в България.

Основната **цел** на дисертационния труд е да се анализират съществуващите национални и чуждестранни практики за ПЧП и да се предложи усъвършенстван административно-правен модел. Последният се разглежда като пилотен в два частни случая (case study). Реализирането на тази цел се конкретизира в решаването на три изследователски задачи.

Тезата на работата е, че въвеждането на нови елементи в настоящите национални административно-правни модели на ПЧП би създадо условия за по-ефективното им функциониране, като предложените в дисертацията нови модели на ПЧП ще имат положителен ефект при постигането на интелигентен икономически растеж.

Изследователската **методология** е конкретизирана в използването на специфична методика, критерии и показатели за анализ и оценка. Прилаганите методи са историческия и метода на сравнителен анализ. Историческият метод е приложен, за да се изяснят основните понятия за ПЧП, както и интелигентния растеж и неговата институционална рамка. Сравнителният анализ дава база за дефиниране на недостатъците на прилагания модел на ПЧП до момента у нас и причините поради, които чрез него не може да се постигне интелигентен икономически растеж.

Основната теза е тествана чрез апробиране на предложения административно-правен модел в практиката.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В ПЪРВА ГЛАВА на дисертационния труд се прави преглед на основополагащи публикации и основни теории за публично-частно партньорство. Направен е исторически преглед и анализ на развитието на ПЧП и основните прилагани модели в европейски страни и водещи икономики. Изводите от нея са свързани с формата на взаимодействие на публичния и частния сектор; средата за функционирането му като

функция от законодателните, нормативните и финансовите параметри на всяка страна; сферите на приложение на ПЧП.

Във ВТОРА ГЛАВА се представя литературен обзор на интелигентния растеж. Неговото развитие и принципи, значението му за социалния и икономическия живот. Основните изводи от нея са свързани с генезиса на въвеждане на понятието интелигентен растеж, последващото му развитие и разширяване и ролята на ПЧП за постигането му.

В ТРЕТА ГЛАВА се прави преглед на законовите, административните и финансовите условия за прилагане на ПЧП. Представя основни дефицити и ограничения в партньорството между публичния и частния сектор, за да очертае необходимостта от създаване на усъвършенстван административно-правен модел. Основните изводи от нея са свързани с необходимостта от адекватна нормативна, административна и финансова уредба за реализация на ПЧП проектите; ролята на гражданското общество като техен коректив; ролята на технологичния трансфер при тези проекти за реализацията на интелигентен растеж.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА е посветена на усъвършенстван модел за публично-частно партньорство у нас. На базата на бенчмаркинг на вече осъществени или действащи национални и международни ПЧП проекти се прави анализ на ефективността им и е предложено включването на нови сателитни елементи. Дефинира се функцията на ПЧП като база за постигане на интелигентен растеж и основните способности за това. Основните изводи от нея са свързани с установяване на различието между националните и европейски ПЧП модели; ролята на ПЧП проектите за стимулиране иновативното развитие на университетите.

ПЕТА ГЛАВА представя резултатите от апробация на създадения административно-правен модел за ПЧП. Разгледано е значението на гражданското общество и университетите в два конкретни ПЧП проекта - „Софийска вода“ АД и „София Тех Парк“ АД. Изследването е допълнено и с разпространение и последваща обработка на въпросник-интервю, в които участват служители в изследваните ПЧП проекти. На базата на това е направена и симулационна апробация на предложения модел. Пета глава приключва с основни изводи за бъдещето развитие на ПЧП в Р България.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕТО е направено обобщение на изследователската дейност. Потвърдена е приложимостта на модела, при който присъствието на университетска структура в ПЧП моделите осигурява висока добавена стойност, гарантира се

циркуляция на знания и повишаване на капацитет, създават се условия за „учене през целия живот“.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

На основата на получените резултати дисертантът е формулирал две групи приноси на дисертацията, които са нейно лично постижение:

Теоретични:

1. Извършено е проучване и е направен анализ в теоретичен аспект в прилагането на публично-частното партньорство, което извежда необходимостта от търсене на иновативни решения в предоставянето на продукти и услуги от обществен интерес.

2. Извършено е теоретично проучване и е направен анализ на добри ПЧП практики в Европа, САЩ и Канада, като са идентифицирани елементите, които имат значение за постигане на интелигентен растеж на икономиката;

3. Направен е сравнителен анализ на националните и европейските ПЧП практики. На тази основа са изведени основни фактори и критерии за успешна реализация на ПЧП. Настоящата разработка прави опит да постави началото на нов анализ, като предлага допълнения към съществуващата теория за ПЧП в България. Получените резултати могат да отчетат влиянието на фактори, възникващи в настоящ етап и имащи влияние за реализацията на продукти и услуги от обществен интерес.

Практически:

1. Изследвани са два конкретни и гранични случая на ПЧП проекти на национално ниво и е проведено анкетно проучване, предоставящо допълваща информация към изследванията. Установено е, че са налице необходимите условия за добавяне на нови елементи към ПЧП структурата в страната;

2. Разработен и апробиран е усъвършенстван административно-правен модел на ПЧП с нови елементи. Използването и апробирането на вече установен и емпирично тестван модел за изследване на ПЧП създава предпоставки за сравнение между България и други държави. Това представлява стимул за установяване на бъдещи взаимоотношения, както и условие за провеждането на сравнителни изследвания.

Проведеното изследване в дисертационния труд позволява както директно използване на резултатите в по-нататъшни научни и научно-приложни разработки, така и извеждане на препоръки към икономическата политика въз основа на основните резултати в модела.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Резултатите от дисертацията са апробирани посредством: научни публикации по темата на изследването – статии в страната и чужбина (4 бр.) и изнесени доклади на национални и международни научни форуми (3 бр.).

Към дисертацията е приложена и информация за проведена в „София Тех Парк“ АД и „Софийска вода“ АД апробация на предложените нови сателитни елементи в моделите на ПЧП за постигане на интелигентен растеж в страната. Използвани са няколко критерия (ефикасност, качество, иновативност и др.), за да бъде проследен ефектът от публично-частното партньорство в контекста на обществена ползност.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 52 страници, включващ основни моменти от дисертационния труд в синтезиран вид и отговаря на изискванията.

7. Заключение

Дисертантът демонстрира широки познания в собствената си област и отношение на общи проблем и методика на познанието. Коректно е цитирана използваната литература. Създаденият и апробиран административно-правен модел, се потвърждава чрез теорията на Linder (1999), която твърди, че „ПЧП се фокусира върху сътрудничеството, а не върху конкуренцията, тъй като отличителен белег на партньорствата е сътрудничеството. В същото време механизмът за дисциплиниране не е прекъсване на взаимоотношенията с клиента или ниски маржове на печалба, а съвместно предприятие, което разпределя финансовия риск между публичния и частния сектор.“

Основната цел на дисертацията - да предложи усъвършенстван административно-правен модел, който да е национално приложим, е постигната.

Всичко това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да присъди на Олга Георгиева Игнатова научната степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика (Икономика и управление на отрасли – образование, наука и иновации).

23.07.2018
София

Подпис:.....
проф. д-р Албена Вуцова